

Fontos kérdésekről...

(2. oldal)

Ragadtatok tollat?

(4-5-6. oldal)

Kevesek öröme

(6. oldal)

Bronzérmes a SZOTE

(7. oldal)

XVI. évfolyam 14. szám
1978. november 10.

SZEGEDI

Egyetem

A SZEGEDI FELSOOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK LAPJA

Odesszában október ünnepén

Az internacionalizmusnak számos megnyilvánulási formája lehetséges: nemcsak a forradalmas vagy háborús évek harcoss internacionalizmusára találunk példát a történelemben, hanem arra is, amikor egy békés alkotóperiódusban a hétköznapi munkára is rányomja e szellem a bélyegét. Megharcolni vagy megoldozni valamiért — történelmi feladat. Az elért eredmények felől visszatérünk a megtett útra — szerves része az ember történelmi tudatának. De az emberi teljességhez nemcsak az emlékezés, hanem az ünnep is hozzá tartozik. A kettő szinte elválaszthatatlan egymástól. Az ünnep, természetesen egyfajta hangulatot is jelent, de olyat, amelyen átetszik az emlékezés komoly, felelősségteljes értékelő-szelektáló gesztusa.

Hogy egy nemzetközi ünnepet — amely egy világraszóló esemény emlékét őrizi — hogyan lehet valóban internacionalista szel- lembe köszönteni, arra szép példa annak a barátság-vonathoz, amely Csongrád megye küldöttségét vitte Szegedről Odesszába, a testvérvárosba.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 61. évfordulójának ünnepi előkészületei közepette érkezett a különvonat több mint 300 utasa Ukrajna fővárosába, Kijevbe, ahonnan kétnapos tartózkodás után utaztunk tovább Odesszába, hogy részt vegyünk a tiszteletünkre rendezett barátsági hét ünnepi rendezvénysorozatán. A politikai delegáció és az egész küldöttség vezetője dr. Koncz János elvtárs, a megyei pártbizottság titkára volt. A küldöttség összetétele Csongrád megye és Szeged város dolgozó társadalmának szinte minden rétegét tükrözte; szakágazatok szerint kisebb csoportokat alkotva. Ott voltak a termelőszövetkezetek, az ipar, az oktatás, a tudományos és művészeti élet, a tanácsai és pártiszervek valamint a tömegszervezetek képviselői. A huszonkét tagú kulturális delegációban — melynek vezetője dr. Bánfalvy József, Állami díjas, a Radnóti Miklós Gimnázium igazgató-

ja volt — a közoktatás képviselői mellett ott volt mind az öt szegedi felsőfokú oktatási intézmény: a JATE, a SZOTE, a JGYTF, az Élelmiszeripari Főiskola és a Zeneművészeti Főiskola néhány küldötte. A JATE-ről négytagú delegáció utazott, melynek vezetője dr. Székely Sándor, egyetemünk párttitkára volt; tagjai pedig dr. Andor József docens a TTK-ról, dr. Újvári József adjunktus a jogi karról és e sorok írója a Bölcsészettudományi Karról. Küldöttségünk lényegében kettős feladatkört látott el: mint a barátság-vonat tagjai képviseltük megyénket, az odesszai Állami Mecsnyikov Egyetemen tett látogatásunk pedig — reméljük — hozzájárult a két egyetem között meglévő kapcsolatok további erősítéséhez. A JATE képviselőit fogadták az egyetem vezetői. V. V. Szerdjuk elvtárs, az egyetem rektora és L. K. Kalusnyan, az egyetem párttitkára, valamint a rektorhelyettesek és az egyes karok dékánjai. A rektor köszöntő beszédében elismerően nyilatkozott néhány (elsősorban természettudományi) szakterület gyümölcsöző együttműködéséről, és kifejezte a Mecsnyikov egyetem vezetőinek azt az óhaját, mely szerint további területeken, így elsősorban a társadalomtudományi kutatások terén is szeretnék a kapcsolatok bővítését. Lehetőséget látnak a hallgatók közötti cserék további növelésére. A közeljövőben a két egyetem hivatalos tárgyalásokat folytat majd a tudományos diákkörök és öntevékeny művészeti csoportok, illetve sportolók cseréjéről. Küldöttségünket megkülönböztetett tisztelettel és barátsággal fogadták a testvéregyetemen, de ugyanezt mondhatjuk az egész odesszai fogadtatásról.

Kedves figyelmesség volt vendéglátóink részéről, hogy amikor különvonatunk Odessza megye határához érkezett, megállt, és a megyehatár kisvárosának vezetői kenyérral és sóval fogadták a barátság-vonat vezetőit, majd úttörők szaladtak fel a vonatra és virágcsokrokkal köszöntötték az utasokat. Odesszába érve ünnepi fogadtatásban volt részünk az ál-

lomáson, s miközben szálláshe- lyünkre mentünk, láttuk, hogy az egész város ünnepi külsőt öltött: a főbb útvonalakon magyar és orosz nyelvű feliratok köszöntöt- ték a testvérmegye küldötteit. Ekkor tartották Odesszában a magyar film hetét, melynek során több moziban is játszották filmjeinket, többek között Az ötödik pecsét-et és a Magyarokat. A magyar küldöttség vezetői ün- nepélyes külsőségek között, kato- nai tiszteletadás mellett helyez- ték el a kegyelet koszorúit a me- gyei pártbizottság székháza előtt álló Lenin-szobor talapzatán és az Ismeretlen Matróz emlékmű- vénél. A koszorúzáson is és az Ukrán Drámai Színházban tar- tott ünnepi esten is felcsendültek a magyar, a szovjet és az ukrán himnusz hangjai. A barátság- hód politikai jellege többek között olyan külsőségekben is megnyil- vánult, hogy a rendezvények szín- helyén (de szállodánk éttermé- ben is) kitűzték a magyar, a szovjet és az ukrán zászlót.

Hogy milyen programunk volt, azt szinte lehetetlen maradéktal- anul felsorolni. Megismerked- tünk a város nevezetességeivel, műemlékeivel, tereivel, parkjai- val és — ami igazán nagy él- mény volt — a kikötővel. Két- szer sétahajózástunk is a Fekete-tengeren, egyszer a Szeged ne- vű kisebb motoros hajón, majd a Fekete-tengeri Flotta egyik leg- nagyobb hajóján, a grúz költő nevével viselő Shota Rustavelin tettünk egy parimenti sétát. De sorolhatnám még a kulturális él- ményeket is, a hangversenyeket (magyar és szovjet szolisták köz- reműködésével) és a felejthetel- len Anna Karenina-előadást az Operaházban.

A Csongrád megyeiek sem csak passzív szemlélőnek érkeztek: több kiállítás mutatta be a me- gye életét, iparát, kulturáját és sportját. Mindezek a rendezvé- nyek (és a SZEOL—Csernomerec 2:2-re végződő barátságos mérkő- zése) őszinte, baráti légkörben zajlottak le. Együtt ünnepeltünk, méltóan Október szelleméhez!

BARANYAI ZSOLT

Emlékünnepségek, kitüntetések

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 61. évfordulója alkalmából november 3-án ünne- péséget rendezett a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola, ünnepi be- szédét dr. Rigó János főiskolai tanár mondott. A Szegedi Or- vostudományi Egyetemen no- vember 4-én emlékeztek meg az évfordulóról, amelynek jelentő- ségét dr. Szilárd János egyetemi tanár méltatta. November 5-én tartott ünnepséget a József At- tila Tudományegyetem, ahol a Nagy Októberi Szocialista For- radalomról dr. Jakucs László egyetemi tanár emlékezett meg ünnepi beszédében.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 61. évfordulója alkalmából a Magyar Népköztár- saság Elnöki Tanácsa eredmé- nyes munkássága elismeréseként a Munka Érdemrend arany fo- kozata kitüntetés adományozta dr. Kulka Frigyesnek, a SZOTE egyetemi tanárának; a Munka Érdemrend ezüst fokozatával tüntették ki Hézső Ferencet, a Juhász Gyula Tanárképző Főis- kola adjunktusát, dr. Szabó Ist- vánt, a JATE docensét és dr. Tóth Lászlót, a SZOTE adjunk- tusát; a Munka Érdemrend bronz fokozatát kapta dr. Harangozó József, a JATE szb-titkára.

Az Egészségügyi Miniszter Ki- váló Munkáért kitüntetésben rés- zesítette dr. Halasi Antalné, a SZOTE Mikrobiológiai Intézeté- nek titkárnőjét.

Az Oktatási Miniszter Kiváló Munkáért kitüntetés adományo- zott Keresztes Árpádnének, a Tanárképző Főiskola szakvezető

tanárának; dr. Mezösi Józsefné tanító pedig Pedagógus Szolgá- lati Emlékérmel kapott.

A Honvédelmi Miniszter a Ha- za Szolgálatáért Érdemérem bronz fokozata kitüntetés adomá- nyozta dr. Szabó Mihály ad- junktusnak és dr. Nári György tanárségének.

A KISZ Központi Bizottsága Ifjúságért Érdeméremmel tün- tette ki dr. Kulka Frigyes egye- temi tanárt. Kiváló Ifjúsági Ve- zető kitüntetésben részesült Kiss Barnabás (JATE) és dr. Székely Judit (SZOTE). Aranykoszorús KISZ-jelvényt kapott Bencsik Erzsébet (JGYTF), dr. Hra- bovszky Róbert (SZOTE) és Szűcs Judit (JGYTF). A KISZ KB Dicséret Oklevelét kapta Kre- nács Tibor (SZOTE), Koncz Sán- dor (JATE), Kozma Gábor (Ság- vári gimnázium) és Márton Jó- zsef (JGYTF).

A Hazafias Néprfront Csongrád megyei Bizottsága Kiváló Társa- dalmi Munkáért emléklakettet adományozott dr. Hegyi András- nak, a JATE adjunktusának. Érdemes Társadalmi Munkás ki- tüntetésben részesítette a Haza- fias Néprfront Szeged városi Bi- zottsága dr. Bodnár Lászlót, a JATE adjunktusát és dr. Feny- vesi Istvánt, a Tanárképző Főis- kola tanárt.

A Szegedi Orvostudományi Egyetem tanácsa által alapított Apáthy István Emlékérmel és Jutalomdíjat ebben az évben Vecsei László VI. éves orvostan- hallgatónak adták át. A SZOTE rektorának dicséretében része- sült dr. Pető Éva tanárség.

Kit válasszunk — előbb, utóbb, vagy soha?

Az emberek sok mindent be- szélnek a házasságról. A legtöb- ben persze, ellenzik. Korlátozza a személyes szabadságot, állan- dó morális és anyagi gondot je- lent, a barátok, a társaság el- vesztésével jár — vélik sokan. A védelmezők biztonságérzete, lelki kapcsolatra, gyerekekre hi- vatkoznak. A tapasztaltak a há- zasság nélküli együttélést java- sítják, mint tökéletes életfor- má. Nincs férfi-feleségi viszály, mindkét fél önálló, szabad em- ber. Ezt a gyakorlatot, azonban kevesen és rövid ideig követik — a gyermek születésekor ugyanis általában ez is házas- sággal végződik.

Különösen idegenkedik a köz- vélemény az egyetemisták há- zasságától, családalapításától. Nem tartják elég érettnek a 18 — 23 éves fiatalokat, hiányolják a biztos egzisztenciát. Aggodal- muk azzal magyarázható, hogy korábban, 40—50 évvel ezelőtt csak az nősült, aki anyagilag önálló volt, s csak azt adták férjhez, akinek összegyűlt a ho- zománya. A mai egyetemistákat már kevésbé izgatják az anyagi- ak. Többféle módja adott és ismert általuk a viszonylag jó megélhetésnek. A baj inkább az, hogy sok fiatal azért háza- sodik, mert így hiszi magát fel- nőttek. Tetszik neki a férj, vagy a feleség szerepe, tetszik, hogy végre nem a szülők irá- nyítják. A szerepjátás anyasá- ggal, apasággal bővíthet, s rendszerint ilyenkor jelentkez- nek a problémák. Ilyenkor derül ki, mennyire nem felnőttek ezek az emberek, mennyire nincse- nek tudatában e játék komoly- ságának. Mert az rendben van, hogy egymás életét kicsit meg- keserítették, de egy harmadik ember — a gyerek — jövőjét is feldúlják.

De itt talán álljunk is meg, hisz nem szociológiai felismer-ésre vállalkoztunk, csupán né- hány életkép bemutatására. S tesszük ezt azért, hogy a kiala- kult téves felfogást eloszlassuk és a jövőben házasulandóknak példát szolgáltatassunk.

Ági és András

— Hány éves a kislány?
Ági: kettő lesz decemberben. Bölcsődés tavaly szeptember óta!
— Terveztétek a gyereket, vagy csak lett?
Ági: Mindenképpen sze- rettünk volna gyereket, de ki-

csit korábban jött, mint akartuk.

— Emiatt házassodtatok össze?
András: Kérdésed logikus, de alapvetően téves. Ha mi nem szeretjük volna egymást, akkor hiába van a gyerek, házasság pusztán ezért még nem lett volna.

Ági: Házasságról már a babát megelőzően is beszélgettünk, tervezettük. Váratlan „megjelené- se” csak megerősítette elhatáro- zásunkat.

— Mit szölk a szülők?

András: Apámnak az volt a rögeszméje, hogy éhezni fogunk. Idő kellett, míg meggyőztük az ellenkezőjéről!
Ági: Anyukám és a nagyma- ma együtt élnek, édesapám meg- halt. Anya rokkant nyugdíjas, ebből tartott el engem és a nagymamit. Érthető hát, hogy megijedt.

— De mitől? a házasságtól, vagy a gyerektől?

Ági: Először a házasságkötést közöltük vele. A babáról csak utóbb szerzett tudomást, ettől még jobban megrémült.

— Erkölcsei kifogásokat nem emeltek?

András: Nem. Ágin sokáig nem látszott semmi. Így tulaj- donképpen csak akkor tudták meg, mikor már látható jelei voltak állapotának. De a dolog akkor is inkább anyagi, mint morális vonatkozásban érdekelte apámat.

Ági: És miből fogtok élni? — ez volt anyám első kérdése.

— S tényleg, miből éltek?

András: Amíg egyedül vol- tam, albertletben laktam. Erre otthonról 1700 forintot kaptam. Mióta összeházasodtunk, havl 500-at kapok, és persze időn- ként némi kiegészítőt.

Ági: A koleszban megvan a kajánk, csak a kislánynak kell élelmiszert vásárolnunk. Min- dent összevetve elég jól kijö- vünk, időnként munkát vállal-unk, nincsenek nagy anyagi gondjaink. Pontosabban most már nincsenek.

— Miért, mikor voltak?

Ági: A szülés előtt és után. Hónapokon át albertletét ro- hangáltunk. Iszonyatos összege- kért, túrheterlenül piszkos, elha- nyagolt lakásokat kínáltak.

András: Állandóan költözköd- tünk. Egy hónapig laktunk 1500-ért, másutt 1100-ért. — bútor nélkül. Hogy mégis le tudjunk valahova feküdni, a biziből vá- sároltunk ágyléteket, a fal-

(Folytatás a 3. oldalon.)

Dobay Péter: Ősz

Középiskolások a TTK-n

A József Attila Tudomány Egyetem Természettudományi Kara az idén november 8-9-én rendezte meg a kari Nyílt Napokat.

A rendezvénysorozat célja volt, megismertetni a karra pályázó középiskolásokat a továbbtanulási lehetőségekkel, a képzés módjával és a szakok kínálta perspektívákkal. A tapasztalat ugyanis azt bizonyítja, hogy a harmadikos-negyedikes gimnazisták nem eléggé ismerik a választott szakok követelményrendszerét, nincsenek tisztában az elhelyezkedési lehetőségekkel. A Nyílt Napok jó formája a középiskolásokkal való kapcsolat fenntartásának, s az itt végzett tanítványok — ma már — kísérel tanárokként is beszámolhatnak oktatói munkájukról.

A első napon dr. Tandori Károly dékán köszöntötte a látogatókat, valamint tájékoztatást tartott az egyetem felépítéséről, a karok és a szakok követelményeiről és a képzés módjáról. Ezt követően rövid filmet láttak a középiskolások az egyetemi élet különböző területeiről. Az intézetek, tanszékek látogatására az előzetes felmérés után került sor, tehát minden diák az érdeklődési körének legmegfelelőbb helyekre látogatott el. Mind a 190 középiskolás megtekintette a Kibernetikai, az Oktatás Technikai Laboratóriumot és a Fűvészkertet.

A kétnapos programban a szakmai látogatások, tájékoztatók mellett ismerkedési est, szegedi városnézés és klublátogatás is szerepelt.

Kitüntetés

A Magyar Jogász Szövetség Csongrád megyei szervezetét az Országos Békatanács kitüntető elismerésben részesítette. Az emléklapokat és az oklevelet dr. Antalffy György, a MJSZ elnöke, az Országos Békatanács tagja adta át október 30-án a József Attila Tudományegyetem rektori tanácstermében. A kitüntetésért dr. Kemenes Béla, a jogászszövetség megyei elnöke mondott köszönetet, majd jogszellemi kérdéseket ismertetett. Hangsúlyozta, hogy a szervezet elmeleti és gyakorlati munkájával egyaránt igyekszik szolgálni a jövőben is a béke ügyét.

A MJSZ megyei szervezetének tagjai — közöttük egyetemünk oktatói — készülnek a december 2-3-án megrendezésre kerülő országos békekongresszusra.

Főiskolai Napok

Főiskolai Napokat rendez a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola. A november 16-án, 13 órákor megrendezésre kerülő *ünnepi Tanácsülésen* új oktatók mutatkoznak be, és elbúcsúztatják a nyugdíjba vonuló főiskolai oktatókat. Ezt követően dr. Fehér István tanszékvezető főiskolai tanár és Nagy István tanszékvezető főiskolai docens megnyitják a Kommunizmus Magyarországi Pártja megalakulásának 60. évfordulójára rendezett *dokumentumkiállítás*. A főiskolai szintű *ifjúsági parlament* ülést Nagy József KISZ-titkár nyitja meg 15 órákor a Díszteremben, 20 órától ugyanitt *tanári koncert és kiállítás* lesz. November 17-én, 9 órákor kezdődik a helyi *Tudományos Diákköri Konferencia*, mely-

nek szekciósülésait a szervezési rend szerint kijelölt termekben tartják. A *hallgatók képzőművészeti alkotásaiból* rendezett kiállítást Pataj Mihály tanszékvezető docens nyitja meg 15 órákor, a Teleki Blanka Kollégium társalgójában. A kollégium fogadószobájában mutatják be a *kollégisták kézimunkáit*, bevezetőt dr. Szabó G. Mária főiskolai adjunktus, a Kollégiumi Tanács elnöke mond. A főépület Dísztermében 17 órákor mutatkoznak be a *főiskolai alkotókörök*, 20 órától pedig *jazz zenekari koncertet* hallhatnak az érdeklődők. A főiskolai *Sportnap* megnyitására november 21-én, 14 órákor kerül sor az újszegedi Sportcsarnokban.

Kit válasszunk — előbb, utóbb, vagy soha?

(Folytatás az 1. oldalról.)

Polcokat pedig építkezésekről szerzett deszkákból tákoltam össze, meg ehhez hasonlók. Ezt egész megszoktuk, de különböző bonyodalmakat okozott frissen vásárolt lemezjátszónk.

— Egy lemezjátszó nem olcsó. Nem volt ez nagy luxus részletekről?

Ági: Ezt a pénzt úgy spóroltuk össze. Inkább nem vettünk magunknak új ruhát, cipőt, csak hogy legyen. Sehova nem tudunk elmenni. A gyereket nem akartuk másokra bízni, olyan kicsi volt még. Az évfolyamtársak ugyan segítettek, de szívesebben kértünk segítséget a miénk kedvéért.

András: A zene volt az egyetlen szórakozásunk. Hallgattuk a lemezt, s a gyerek mellől sem kellett eljárnunk.

— Most a kollégiumban laktok. Mennyiben jelent ez változást?

Ági: Először is nincs horribilis albéletti díj. Másodsor minden komfort adott. Hármán vagyunk, nincs egy örökké érdeklődő, beszélő főbérlő. Sőt, könnyebben el is tudunk menni, hisz van még néhány gyerekes házaspár a koliban, és kölcsönösen vigyáznak egymás gyerekeire.

— Barátok, társaság?

András: Barátaink is ugyanazok, akiket a házasságunk előtt is annak tekintettünk. Az, hogy hármán lettünk, nem okozott változást e tekintetben.

— Gyerekevelés, szabad idő?

Ági: Mindketten figyelembe vesszük a másik elfoglaltságát, így osztjuk be a munkát és a gyerekevelést. Ha nekem van több dolgom, vagy tanulni válok, András ügyel, máskor meg én.

— Tanulni, hogy tudtok? Egy szobában hármán.

Ági: Ezt már kérdezték, de bármennyire is furcsa, sokkal jobb az átlagunk mindkettőnknek, mióta együtt vagyunk.

András: Azóta minden jobban megy. Jobban vigyáznak a pénzre, jobban tanulunk, jobb a közérzetünk.

— Mit jelent számotokra a gyermeketek?

András: Teljes kiegyensúlyozottságot, harmóniát. Nélküle és Ági nélkül el sem tudnám már képzelni az életemet.

Ági: Az így kötött házasságokat sokan megkérdőjelezzik. Lehet, hogy ez az esetek többségében jogos is. Én viszont úgy érzem, a gyerek vállalása már jelent valamit. Azt, hogy két ember bízik egymásban. S ez már nagy dolog.

András: A sorrend általában a következő: egyetem, házasság, gyerek. Nálunk kicsit összekuszálódott ez a menet, de nincs jelentősége. A fontos az, hogy elhatározásunk felelősségteljes és végleges volt.

Kati és Gábor

— Te milyen szakos vagy?

Kati: A válasz nem egyszerű. Diétás nővér vagyok a Sebészeti

Klinikán. Ott dolgozom reggel 7-től délután 3-ig. Egyébként pedig negyedéves, estis joghallgató vagyok.

— Mennyit keresel?

Kati: Körülbelül 2 ezer 500 forintot. Ehhez jön még a családi pótlék, meg amit Gábor keres alkalmi munkával.

— Ez mennyi?

Gábor: Nagyon kényelmesen ezer forintot tudok összehozni

egy hónapban. Így, ebből az összegből már elég jól kijövünk.

— Lakás?

Kati: Van, de már időszerű is volt. 1973-tól 1977-ig a szülők-nél laktunk egy 4x4-es szobában. Először egy, majd két gyerekkel. 1977 végén egy szerencsés kisajátítás útján jutottunk a mostani lakáshoz. Természetesen a szülők támogatásával.

— Mekkora a lakás?

Gábor: Szégyenlem megmondani. Három szoba plusz konyha, fürdőszoba stb. Bútor még nincs mindenütt, de egy kis fantáziával nagyon jól be lehet rendezni. Most olyan 3 ezer forinttől kezdődhet benne.

— Miből fizetitek a fenntartási költségeket? Ez is kijön a 3 ezer 500-ból?

Kati: A szülők segítenek, tőlük kapunk még mindig anyagi támogatást. Tulajdonképpen mindenben ők segítenek. Heti két alkalommal vigyáznak a gyerekekre, mikor mindkettőnknek késő esti elfoglaltsága van.

— Mennyi idők a gyerekek?

Kati: A kislány 4, a fiú 2 és fél éves. Húszévesek voltunk, mikor összeházasodtunk. A kislány véletlenül, a fiú védekezés ellenére született.

— Miért házasodtatok össze? Mit vártatok ettől?

Gábor: Életforma változást, saját energiánk hatékonyabb felhasználását.

Kati: Örökös gondot jelentett számunkra az otthoni magya-

rázkodás, óriási idővesztéséget az egymáshoz szaladgálás.

— Sikerült? Két gyerekkel is?

Kati: Igen, sikerült jobban gazdálkodni az időnkkel. A gyerekek már viszonylag nagyok, egyre kevesebb velük a gond. Sőt, talán a közelgő végzés szempontjából még jobb is, hogy már megvannak.

— Tanultok, dolgoztok, háztartást és még gyerek. Hogy lehet így tanulni?

Gábor: Érttem a kérdést, de fölösleges volt feltenni. Az egyetemen a kötelező minimum teljesítésének nem szabad gondot okoznia. Tehát a szabad idő jelentős részét az ezen felüli munkára kell felhasználni. Háztartás? Csakis az igazságos elosztás alapján lehet jól megszervezni, de igazságos elosztás csak akkor születhet, ha nem sok az a munka.

Kati: Hát igen, ez úgy néz ki, hogy 5-6 órára redukálódik az alvásunk, így valóban megoldható a gyerekevelés és a tanulás együtt. Az igaz, hogy többre értékelünk egy jó könyvet, mint egy órákig készülő vacsorát.

— A gyerekekre mennyi időt szántok?

Gábor: Sok esetben konfliktusok forrása, hogy nem felelünk meg a közvéleményben kialakult „gondos szülők” képnek. A gondos szülőt szerintünk nem az jellemzi, hogy saját igényeit alárendeli a gyermek kiszolgálásának. Ez talán erősen hangzik, de sok esetben nem is a gyermekkel magával foglalkoznak a szülők, hanem az ez idő alatt végezhető egyéb munkával.

— Szórakozás, kikapcsolódás?

Kati: Leginkább szépirodalmat olvasok, kivéve a vizsgaidőszakot. Gyakran jönnek hozzánk vendégek, barátok.

Gábor: Sikerült nem elszigetelődnünk, megtartani barátainkat. Ezt persze csak a jó idő és munkabeosztással tudtuk megvalósítani.

— A házassággal szembeni elvárásaitokat mennyire sikerült megvalósítani?

Gábor: Ahhoz, hogy elvárásainknak megfelelően tudjunk élni, halálisan tudatosan elkeltett szakadunk a tradícióktól, és a lehető legésszerűbben, leg tudatosabban kellett megoldanunk a háztartással, a gyerekeveléssel és a tanulással együttjáró problémáinkat.

Kati: Úgy érzem, ennyi idő után és két gyerek ellenére is mindketten megőriztük egyéniségünket, azt kaptuk a házasságtól, amit vártunk.

Éva és Zoltánka

— Mióta éltek külön?

Éva: Pontosán nyolc hónapja. A választ két hónapja mondták ki.

— Azóta találkoztatok?

Éva: Nem. Nem jött el a gyerekekért sem. Azt hiszem, nem is dolgozik, csak úgy lóg bele a nagyvilágba.

— Eredetileg mi a foglalkozása?

Éva: Vízvezeték-szerelő. Jól keresett, értelmes is volt, javasolták továbbtanulni. Én is sze-

rettem volna, így megszünhett volna közöttünk az a feszültség, ami végül is válságba juttatta házasságunkat.

— Mire gondolsz?

Éva: Néz, én egyetemista vagyok, 6 meg „csak” szakmunkásképzőbe járt. Hiába vigyáztam én is, meg a barátaim. Ha társaságban egy témához nem tudt hozzászólni, rögtön úgy érezte, kevesebb nálunk, lenéztek.

— Miért mentél hozzá? Tisztában voltál a nehézségekkel?

Éva: Tulajdonképpen nem is gondoltam a házasságra. Csak együtt jártunk. Láttam, hogy örül nekem, kevesebbet iszik. Úgy éreztem, szüksége van rám, nem szabad magára hagynom.

— Rendben, ezt még elfogadom. De a kezdeti veszekedések, viták ellenére mégis miért váltaltad a gyereket?

Éva: Javulást vártam ettől. Arra számítottam, többet lesz majd velünk, kevesebbet járni, ha a gyerek várja itthon. De nem így történt. Idegesítette a gyereksírás, az alvás nélküli éjszakák, a főbérlő szitkozódása. Egyre többet veszekedtünk, és egyre jobban belegázoltunk egymás lelkébe. Sírtem, ő meg ha részeg volt, fogadkozott, ígéreteket tett, amiből aztán nem lett semmi.

— Csak ő volt a hibás?

Éva: Bizonyára nem. Már a körülmények is ellenünk dolgoztak. Szűk kis albéletti szoba, rettenetes főbérlő. Lehet, hogy nem voltam elég türelmes. Vagy nem tudom, fogalmam sincs, mit kellett volna csinálnom. Azóta is töröm a fejem, hol rontottam el...

— Ezek szerint újra kezdenéd?

Éva: Nem. Szó sincs róla. Talán a párhetes különélés alatt

megfordult ilyesmi a fejemben, de azóta már biztosan tudom lehetetlen volna. Csak szeretném tisztázni magamban, rendezni véglegesen.

— S a gyerek? Ő hogy viseli?

Éva: Kicsi még. Kétéves. Időnként mondja, hogy apa, apa. De hát amíg velünk élt sem foglalkozott annyit Zoltánkával, hogy most hiányolja. Később biztosan meg kell majd magyarul nom, ha keresi az apját.

— Miből éltek? Gyerektartást kapsz?

Éva: Mióta elváltunk, pontosabban mióta külön élünk, egyedül, illetve a szüleim segítségé-

vel tartom el magunkat. Havonta elküldik az albéletem árát, plusz-pénzt, a többi magam fedezem.

— Hogy képezed a továbbiakat?

Éva: Nem tudom. Jelenleg holtponton vagyok. Mindenből kiábrándultam, elvesztettem a hitemet. Talán csak Zoltánka kárpótol a kedvességével, ragaszkodásával...

Érettség, felelősség...

Érettség, felelősség...

Kiragadott, esetleges példák. Kétségtelen, nem illik belőlük általánosítani. Néhány gondolat mégis idekivánczol.

Éva esete nyugtalanító, elgondolkoztató. Nyugtalanító, mert úgy tűnik, egy alapvetően téves, hamis felfogás áldozata. A „gyűrű-kényszer”. Mindenki ismeri ezt a pánikot, tapasztalta, vagy hallott róla. Ez a pánik az utolsó két évben kapja el az egyetemistákat, de — valljuk be őszintén — főleg a lányokat. Attól való félelmükben, hogy később már nem találják meg a megfelelő partnert, feladják elveiket, függelenségüket. Cserébe gyűrűt kapnak és — amire csak később jönnek rá — elrontott éveket. Megéri?

Amint a példából látható, jól induló házasságok is léteznek. Jól indulnak, de sok bukást, válságot rejtenek magukban. Ezek a válságok kint jelentkeznek, az életben. Amikor elszakadnak az emberek az egyetem levegőjétől, amikor a pénzt nem adják, hanem keresni kell. Lakás kell, ruha kell, egyszóval jó megélhetési lehetőséget kell biztosítani maguknak és a gyerekeknek is. Közben szakmailag nem lemaradni, lépést

GRÓF RÓZA